

MIT TUD A SÁTÁN RÓL A BIBLIA?

Nevei, kiléte, eredete

A régi világban a név az egyéniség kifejezője volt; Isten neve Isten lényét takarta s így különösen szent volt. Sátán neveiben már benn van Sátán lénye. Sátán ellenkezőt, ellenlábast, ellenséget jelent s csakugyan Mt.13:39 ellenségnek /echtros/, Pt.I. 5:8 ellenlábastnak /antidikos/ nevezi. Nyilván Istennek, a jónak és a világosságnak ellenséges ő s neve arra mutat, hogy a szerető Istent ő akadályozza a szeretetnek és irgalomnak, a békességnek és boldogságnak megvalósításában e földön. " történelemben azonban a szerepek olykor felcserélődnek: van rossz /szenvedés/, ami Istentől ered és van a szeretetnek, békességnek valami látszata, melynek kutatója Isten ősi ellensége, mert lényéhez tartozik, hogy Istent megvádolja s úgy tüntesse fel, mintha nem Isten, hanem ő volna a jónak és a világosságnak az eredete. Alattomosan, csuszva közeledik és észrevétlenül támad s ezért a neve és jelvénye a kígyó /ősi kígyó is a venei közé tartozik Jel.12:9/. Leggyakrabban azonban diabolos néven említi az Ujszövetség, mely szót magyarra hibásan "ördöggel" fordítanak, amivel a daimon-t kellene fordítani. A diaballó görög ige jelentése: áthajit, átszor, régalmaz, vádol, összeveszit s mindezek a foglalatosságok csakugyan sátán lényéhez tartoznak. Egy másik neve: ördögök fejedelme vagy pontosabban: ördögi szellemek fejedelme /archon ton daimonion/ kiváló helyzetét és uralmát érzékelteti /Mt.9:34, 12:24/. E név egy másik névvel említették együtt Belzebub, Bálzebub, vagy Bélzebub, mely szó némelyik szerint a ganaj /bálványáldozat/ urát jelenti; sokkal valószínűbb azonban a "lakás ura" jelentés, mely az ördögösökben való lakozásra, a megszállásra mutat. A Páltól említett /Kor. II. 6:15/ Beliál vagy Beliár név nem Sátánnak, hanem az antikrisztusnak neve s így itt tekintetbe nem jön. A szó értelme azonban világosságot vet az antikrisztus gazdásjának, a sátánnak lényére is, amennyiben olyan valakit jelöl, akiben nincs segítség, aki használni nem tud, még ha igéri is!

Jób könyve /1:6-12, 2:1-6/, valamint Kir.I.22:12-22. sátánt a mennybe bejáratosnak s ott az isteni világkormányzat dolgaiba beleszólónak tüntetik fel. Sátánnak az Isten trónja előtt való megjelenését az ujszövetség is feltételezi s annak csak a győzelmes egyháznak a mennyben való megjelenése vet véget, miről Jel.12:7-12. számol be. Jób könyve a sátánt a legfelsőbb angyalfejedelemnek, az Isten fiai közé helyezi; Kir. I.22:19 pedig a mennyei sereg közé. Sátánnak ezt a magas rangját mutatja Jób.9. hol ezt olvassuk, hogy még Mihály főangyal sem érezte magát elég magasnak arra, hogy Sátánt megszegyenítse, hanem azt az Urra hagyta. Ugyanis szól Zak. 3:2-ben maga az Ur, aki a Józsa főpapot régalmazó sátán megdorgálását Magé-nak tartja fenn s azt nyilvánvalóan egy későbbi időpontra helyezi. Sátán, aki a "lakás ura", megszállja sokszor evilág vezér-embereit; így Tirus fejedelmét /Ez.28:2/ s azokat Isten káromlásra vezeti ell. Ebben a jelentkezésben mondja róla Ez. 28:12-14 a következőket: "Tökéletes pecsét voltál, telve bölcsességgel és befejezett szépséggel! Ott voltál, ~~Edenben~~ Edenben, az Isten kertjében... Felkent, őrző kerub voltál; Isten szent hegyére rendeltél; tüzes kövek között voltál és jártál". "zeket a szavakat a próféta nem mondhatta a

tirusi királyról, mert azt Isten nem rendelte a Maga szent hegyére, mely földi értelemben csak a jeruzsálemi templom-hegy lehetett. Nyilván itt a földi vonatkozások csak jelképesek és mennyei valóságokról van szó, melyeknek a földi dolgok tükörképei, árnyékai. A mennyei hegyről azaz uralomról van szó s mennyei Isten-kertjéről, azaz az Isten közellétének boldogságáról és szépségéről. Aki a tirusi királyt göggel és fenhéjjázással megtöltötte s így vele azonosult, valamikor ebbe az égi kertbe őrtálló kérébnek volt rendelve; de felfuvalkodása után maga lett az ellenség, akitől az isteni boldogság kertjét őrizni kellett. Aki vele szemben oltalmazó kérébként lépett fel, Mihály főangyal volt, aki perbe szállt az egykori kérébvel. A Szentírás csak homályosan és képből beszél erről a régi történetről, amely a föld teremtését időben megelőzte. Mert Isten előbb teremtette a szellemi eget, mint a földet, azaz a látható fizikai világot /Gen.1:1/. A szellemi égnek seregét az angyalok képezték, szellemi lények. Köztük magos rangú volt Lucifer, mely szó a világosság hordozóját jelzi. Magos rangja, vakító dicsősége, melybe Isten öltöztette, elbizakodottsá tette ezt az angyalfejedelmet, megrészedett önmagától és azt képzelte, hogy olyanná válhatik, mint a Teremtő maga. Isten benne levő világosságát az önimádat füstje homályosította el. K. az Isten tökéletes visszfénye volt, az Örökkévalónak kivésett bélyege, Isten képe helyett önmagát kezdte sugározni; ez pedig az önzés és versengés volt. A kéréb elhagyta őrhelyét s elvesztette édenét. Az elvesztett édent ő maga akarta pótolni, de csak hazugsággal, ámitással tudta azt tenni; így lett a hazugság ősforrásává, a hazugság atyjává, ellenkezővé, rágalmozóvá, Isten vádlójává. Bölcsességéből megmaradt az éles ész, de elvesztett a világosság fénye. Alamikor, mint atöbbi kéréb ott járt az isteni szentség - tüzkes kövei között /Ez.1:13-14/ és ennek a szentségnek birtokosa volt maga is: most elhagyta a szentségnek ezt a tűzkatlanát és gyanusítások, rágalmozók sötétségével igyekezett az égő parázs tűzét kioltani. Önző az Isten! - mondotta kígyó az embernek - nem akarja, hogy az ember olyan legyen, mint az Isten, pedig lehetne! /Gen.3:4-5/. A földi Isten-kertjében így kezdődött el az örök hazugság; de az égi Isten-kertjében már korábban megindult annak a munkája. A harc az égből áterjedt a földre. Sok angyal hallgatott a rágalmozóra s akik rá hallgattak, ugyanugy elsötétedtek. Sátán a farkával söpörte ugyanugy maga után őket /Jel.12:4/, azaz nem a fej tiszta érvelésével győzte meg őket, hanem tudat alatt keltett vágyak és indulatok szuggesztív felébresztésével. A tiszta szellemvilág mellett, melyet Isten teremtett, az önzés és gög lázadása teremtette meg a gonosz, sötét, tisztátalan szellemvilágot.

Emberi sátán-ok

A sátán szót a Biblia emberre is alkalmazza éppen úgy, mint a diabolos /vádoló, rágalmozó/ szót is. Ebből az következik, hogy nem tulajdonnevek, hanem jellemkifejező nevek, melyek a gondolkodó és akaró lények bizonyos fajtáját jelölik. Akit sátánnak s diabolosnak /vádlónak/ hívunk, az a mintaképet, a tanítást adta, hogy hozzá hasonlók támadjanak, az Istenből teremtett lények között. Majd hallunk arról, hogy mit és milyen módszerekkel adott

át követőinek. Egyelőre csak annyit jegyzek meg, hogy ez az átadás különböző mértékben történt; vannak tehát tökéletesebb és kevésbé tökéletes sátánok és vádlók. Abban egyeznek meg, hogy az isteni igazságosság szétömlésztésében mindenkinek akadályt, ellenállást képezett. Lényük Istenével ellenkező volt: ezért voltak sátánok; ezért képeztek az isteni lényeg szétterjedésében akadályt. Hogy magukat igazolják és Istent rossz hirbe keverjék, ezért vádoltak és pedig hazugul: ezért viselik a diabolos, vádló, rágalmozó nevet. Az igazság meggyilkolása nagyobb bűn, mint egy emberélet kioltása, ezért a hazug gonoszabb a gyilkosnál: hiszen az isteni lényeket gyilkolja meg a világban s ezzel nem testeket, hanem lelkeket öl. Érdekes, hogy Pál nem a hitetlen világban keresi a sátánokat és diabolosokat, hanem a hívő gyülekezetekben, hová azért huzódnak be, mert a világosság ruhájával akarják takarni igazi lényüket: a többi testvér vádolását, a rágalmozást /Tim.I.3:11. Tim.II.3:3. Tit.2:3, mind a három helyen diaboloi áll a görögben/. A zsidók Istennek és a szent hagyományoknak nevében vádolták Jézust, Jézus ezzel felel nekik: "Ti a vádló atyától valók vagytok és atyátok kívánságait igyekeztetek tenni! Az kezdettől fogva embergyilkos volt és nem állott meg az igazságban, mert nincs igazság benne. Amikor hazugságot szól, a magáéból beszél, mert hazug ő és a hazugnak atyja! Mert én az igazságot mondom nektek, nem hisztek Nekem!" /Jn.8:44-45/. Mikor Szergiusz Paulusz római helytartó előtt Barjesva /Barjézus/ el akarja forgatni az igazságot és a helytartót továbbra is hazugságainak hatalmában tartani, Pál így fordul ellene: "Ó, te mindenféle ármánnyal és minden könnyelműséggel megtöltött ember, a Vádlónak fia /diabolosfi/, mindenféle igazságosságnak ellensége /azaz sátán/, nem szünsz meg elforgatni az Ur egyenes utjait?! Ime ez a diaboloszi lelkület: egyéni sikerért az igazságot elfogtatni! Az isteni igazságosság azt követeli, hogy az egymásért való munkában mindenki a maga helyét foglalja el és abban boldog lesz. Sátán törekvése és sátánok törekvése kilépni a helyünkről és a többit tulszárnyalni, magunk alá hajtani. Ennek a sátáni törekvésnek eszköze a diabolosmunkája: a rágalom, vád, hazugság! Az isteni igazságosság a szeretet megvalósulása. Mikor az Absolon üldözéséből visszatérő Dávid megbocsát ellenségeinek, Seruja fiai bosszuállásra biztatják: Dávid ekkor sátánoknak nevezi őket /Sám.II. 19:22-23/ eredeti szövege/. Mikor Jézus az urvacsorában készségét mutatta meg, hogy husát a világ ételvé s véré az emberek italává tegye, Judás az árulást forgatta szívében: a legnagyobb szeretettel a legnagyobb szeretetlenség szegült szembe, a szeretet elárulása: ezért nevezi őt Jézus sátánnak /Jn.6:70/. Azért volt nagy Judásnak a vétke, mert a tökéletes szeretetet árulta el. S az elárult mégis megmosta az árulónak lábát /Jn.13:11/! Ez az árulás az első és mindent felülmuló véték és minden vétéknek lényege. A vétkek útja a Diabolos diadalútja a világon át. "Aki a vétket teszi a Vádlótól való" /Jn.I.3:8./. Am "azért jelent meg az Istennek Fia, hogy a Vádló munkáit lerontsa" /u.o./, vagyis azokat a töröket, melyekkel sátán az embereket megfogja magának és céljainak szolgálatába állítja.

Az elmondottakból kitűnik, hogy az emberiség a világban működő rosták munkája által két csoportra oszlik szét: sátán vagy a Vádló fiaira és Isten gyermekeire. A harmadik csoportot azok képezik, akik még nem döntöttek a két tábor között. Az újgnanszületés Isten lényét önti belénk, de van sátántól születés is. Az Istentől születés az igazság magvának, az isteni ígének befogadásával történik; a sátántól születés a hazugság magvának befogadásá-

val történik /Thess.II.2:10/. A kétféle, igehirdetés /propagandának is nevezik/ terjeszti a kétféle fiúságot. Átán fia az, aki tudatosan és szánt szándékkal fogadja be ahazugságot. Vannak azonban sátánnak olyan leigázottjai /megszállottjai/ is, akiket akaratuk nélkül tett foglyává a sátán. Ezek a megszállottak betegek, de nem a diabolos fiái.

Sátán bölcsessége

A Biblia helyes magyarázatában nem kis jelentőségű a számszimbólika /számjelképtan/ ismerete. A régiéknél két számrendszer alakult ki: előbb a 12-es, aztán a 10-es. Az előbbiben több az arányosság és azért azt Isten lépteinek mérésére használták; a 10-es számrendszerrel az ember utját mérték a történelemben, a 12-es rendszer számai az állandót, a maradandót mérték, a 10-éi az elmulót, az esetlegest. Csak így érthető, hogy a sátánnak, kit a "Jelenések könyve" a leghatalmasabb kígyófajtának, a sárkánynak képével jelöl meg, hét feje, tíz szarva és hét koronája van, azaz elvehetetlen okossága és azzal együtt koronája, dicsősége, de elmuló hatalma, azaz csak 10 szarva. Ez esetben a 7 többet fejez ki, mint a 10. Sátánnak a méltóságot Isten rendkívüli értelmével adta s ezt az értelmet még bukásában is megőrzi; sőt éppen ez a rendkívüli értelem teszi a megbukott gyötrelmét nagyobbá; ellenben sátán trónfosztása hatalmának elvételével történik; azért a hatalom nála időszakos, esetleges, elmuló, amit a 10 kifejez -/Jel.12:3, Dn.7:7/ és a látomásbéli szobor 10 ujjával/. Sátán azért Lucifer /fényhordó/, mert valamikor igen nagy isteni világosság birtokosa volt. Vajon mit tartott meg ebből a kezdeti nagy bölcsességéből?

Erre a kérdésre világosságot ad Kor.I.1:20-21, mely kétféle bölcsességet különböztet meg: a világ bölcsességét és a keresztifa bölcsességét. Isten szemében a világ bölcsessége ostobaság és a világ a keresztifa bölcsességét tartja annak. A világ bölcsességét sátán sugallja és ez sokszor megdöbbenítő tudományosságban nyilvánul meg, minek jó példája az istentelen teológia, a bibliakritika. Megdöbbenítő az óriási felkészültség, az éles elmél, amellyel sátán szolgál az Istenbe vetett bizalmat támadják és sátán utjait igazolják; csak egy hiánya van ennek a bölcsességnek: Isten szeretetét; Isten megtagadásával megszűnik a szeretet, a békesség és a boldogság; soha az Isten elhagyásának útján a békesség birodalmát felépíteni nem lehet. A béke istentelen bajvivői egymást falják fel, úgyhogy amikor Belzebub Belzebub ellen támad, sátán hívei sátán hívei ellen, megsemmisítik azt, amit építenek. Sátánt önkeze semmisíti meg! A keresztifán a szeretet jelentette ki magát; azért a keresztifának egy cseppnyi igéje felülmúlja, legyőzi a sátáni bölcsesség egész dicsőségét; a kicsinyke kő, mely felülről hasad le, az istentelen világbirodalom hatalmas szobrát. Tagadd meg magad szeretetből, s amikor aláhull saját dicsőséged, felépíted a szélétet országát. A világ bölcsessége azért ostobaság, mert millió szavával elrejtje azt a szoros kaput, melyen az életre lehet bemenni, a magát megtagadó szeretet kapuját, a keresztet. Sátán tanításának ostobasága az, hogy a mindenek Alkotójának ellensége, ellenlábasa, megtagadója, mert sátán és diabolos!

Sátán ezt a gyengeséget ügyes vitatkozása mögé rejti; mert ahhoz ért. Jób albarátjainak nagyszerű érveit sorakoztatja fel

a sötétségben tapogatózó Jób ellen, ki vakon kapaszkodik Istenbe. Judás 9 szerint sátán Mihály arkangyallal kél vitára, akinek neve azt jelenti: ki olyan, mint Isten! Sátán érve: olyanok lesztek, mint az Isten! /Gen.3:5/. Sátánt ebben a vitában, mely a történelmet által fogja, az ekklézsia egyszerű bizonyágtétele fogja legyőzni, a kereszt örömhíréhez való hűség a halálig /Jel.12:10-11/. A pompás érvek tömegét az együgyű hűség hallgattatja el! Egyszerű a titok megfejtése: Isten szeretet és az győz, aki a szeretet útját járja! Sátán vitatkozik, millió érvel bizonyítja igazát; de ezek az érvek török, melyekkel az együgyűeket megfogni igyekeznek. Az együgyűek nem látják a finom csapdákat és kelepccéket, melyeket az éles eszű ellenség nekik állít és csak akkor válhatnak győzedelmesekké, ha lemondanak a vitatkozásról és állhatatosan megmaradnak a hűség útján. Ezért ajánlja Pál is, hogy kerüljük a balga vitatkozásokat /Tim.II.2:23/. Vitatkozó készséggel, észérvekkel nem lehet keresztyénséget terjeszteni, csak bizonyágtétellel, mely mögött ott áll a hit feltétlen hűsége. Sátánnak értelmével a mi értelmünk nem veheti fel a versenyt. Csak hűséges és becsületes étellel kerülhetjük el Sátán törvéteit, nem az eszünkkel! /Tim.I.3:7, 6:9; Tim.II. 2:26/. Értelmünket azzal győzi le a sátán, hogy megvesztegeti azt kívánsággal világi vágygal, ígéretekkel s mivel a véték testében élünk, mindig hajlamosak vagyunk arra, hogy sok ravasz fogásával /methodeiai tou diabolou/ figyelmünket az igazságról elterelje /Ef. 6:11/. Ne eszünket, hanem hűségünket fordítsuk az ellenség ellen; a hűség pedig a hit, Istenben való bizalom / a görög pistis hűséget, hitet, megbízhatóságot jelent/. Sátán bölcsessége tehát abban áll, hogy hogyan lehet a nálánál gyengébb értelműeket megcsalni., félrevezetni. A bűn véték /hamartia/, az igazság elvetése, eltévesztése s ezt a tévedést a megvesztegetett értelem követi el. Saját értelmünk mindig bukásba visz!

A pogány vallások szépsége, a spiritizmusnak sokszor sziporkázó szellemessége, az istentelen filozófia éles eszű érvei sokszor bámulatosak. Sátánnak megvan a maga zsinagógája, azaz vallás-tanító iskolája s tud vallást készíteni az istentelenségből. A Biblia tud sátán zsinagógájáról /egyházi összejöveteleiről Jel.2:9,3:9/, sőt sátán mélységeiről, melyeket sokszor éppen nő, Jezabel tanít, aki a szellemi mélységeket a testi érzékiséggel össze tudja kötni /Jel. 224/. Sátán bölcsessége, hogy az igazságnak álcázott hazugságot össze tudja kötni sokféle kéjérzettel, melyet a hatalom, a hizelgés, a világi siker és előrelátás a magas állás és birtok, a tudós hírnév és a társadalmi cím, a tömeg magasztalása s ujjongása, a világ ragyogása és csillogó fénye, a költészet és szónoki szépség élvezete s nem utolsó sorban a testi szerelemben a felsőbbeknek kijáró szabadság nyújt s amikor mindezt odaigéri a választott embernek, mint ahogy tetejéről meglátott világdicsőséget Jézusnak, akkor eléri a legfelsőbb bölcsességet: kitalálja, hogy az egérfogóba szalonnát kell tenni. A féldió, mellyel sátán a virágcserepet föltámasztja, az a ragyogó bölcsesség, mely előtt a világ erősei, hatalmasai, bölcsei, hadvezérei, szónokai, tudós professzorai leteszik a fegyvert. "Olyanok lesztek, mint az Isten!" szól a kísértő s Éva egyszerre kívánatosnak látja a fa gyümölcsét, mely mellett addig közönnnyel haladt el /Gen.3:6/. "Mindezt a dicsőséget neked adom!" s a kísértett ember elfelejti megkérdezni: de hát csakugyan tied mindez és jogod van odaígérni? Akár igehirdetésnek nevezzük, akár propagandának, a dolog nyitja ez: ígérni a máséból! Sátán bölcsessége: szemfényvesztés és csalás.

Sátán bölcsességének lényege tehát abban áll, hogy

amit Isten teremtett, a magáénak tünteti fel és szabadon ígér belőle; amikor aztán az ígéretet meg kellene adni, megszőkik. Ongyilkosságok sora, szürke, reménytelen öreg kor, tönkrement pályák, intézmények, birodalmak, tragédiává sötétülő színjáték, mely vigjátéknak indult: ez a világtörténelem! A kikiáltó künn áll a ponyva előtt és hívogat. Neki az a fontos, hogy a közönség lefizesse a belépő díjat. Ha egyszer belépett a ponyva mögé, ott már csalódhatik. A belépő díj pedig az embernek lelke!

Sátán céljai

Miért küzd sátán? Mi célt tűzhetett ki maga elé olyan világban, amelynek teremtője s birtokosa a mindenható és mindentudó Isten, akinek szava előtt sátán is megremeg s erőtlenül összeroskad?! Vajon nem kell-e leraknia a fegyvert, még mielőtt a küzdelemhez fogott volna? Szinte megoldhatatlan rejtély előtt állunk, melyet az ész megfejtene nem tud. Annál érthetlenebb ez a rejtély, mert sátánt rendkívüli értelemnek mondtuk, aki a kilátás reménytelenségét nálunknál is jobban látja vagy legalább is látnia kellene! A kérdésre csak egy feleletet adhatunk: a legélesebb értelem sem zárja ki a vakságot; a legélesebb ész is eltévedhet a sötétben!

Sátán a hazugság útján indult el; a hazugságnak pedig egy sajátossága van: nemcsak azt téveszti meg, akinek hazudnak, hanem azt is, aki hazudik. Értelem és szellem Kor. I. 14:13-20.-ban szembe állanak egymással. az értelem a vitatkozó készséget adja, a szellem a fényt hozzá. Ha a léleknek csak értelme van, de szellemi fénye, világossága nincs, az értelmét nem tudja használni. Mikor sátán Istentől elfordult, sötétségbe jutott. A Teremtőtől meg nem világosított emberi szellem lidércfényeket mutat, melyek ingoványba csalják a lelket. A szellemnek nemcsak fénye van, hanem ereje is. A homályban tapogatózó szellem erővel pótolja a hiányzó fényt: nagyobb lesz a szuggeráló készsége. Társadalmakban, lelkeken, ahol fogy az égi fény, nő a rábeszélés a mondatokra tett erős hangsúly felejtetni igyekezik, hogy a lélek bizonytalan a maga dolgában. A szuggeráció a lélekre visszafelé is hat, arra a lélekre, amely szuggerál. Mint aki sötétben kiabál, hogy ne féljen: úgy az eltévedt lélek aláhuzza azt az állítását, amely őt az igazságtól elválasztotta. Ez a mindennapos tünemény jelentkezik sátán életében is.

Sátán nem félisten, nem mindenható, nem mindenütt-jelenvaló és nem mindentudó, ebből az következik, hogy tévedhet és tervei keresztülhúzhatók. Van hatalmasabb tekintély, aki előtt sátán meghajolni kénytelen s ki tevékenységének tetszése szerint véget vet. Ha sátán ezt tudja, miért nem alkalmazkodik hozzá? Ennek több oka van: 1./ Isten igazságos; teremtményeinek jogokat ad s azokat tiszteletben tartja; sátán viszály a szabadsággal, melyet Isten teremtésében élvez; 2./ sátán arcátlan, próbálgatja, meddig lehet Isten türelmével visszaélni; 3./ Sátán vak, magát is ámitja s mivel azon az úton, melyen elindult, gőgje visszafordulásra lehetőséget nem lát, vakmerővé lesz és mint a megszított gonosz tevők, megpróbálja a lehetetlent, mert mást nem tehet. Ezek a jel-

lemondások emberi követőiben, a hazugság fiaiban megismétlődnek s ezekből a tulajdonságokból visszakövetkeztetünk az adományozóra és felheccelőre. Sátán az embereknek az ígérte, hogy olyanok lesznek, mint az Isten; de először magára gondolt; ő hitte el, hogy olyan lehet mint Isten. Azt a tekintélyt, azt a hódolatot, amelyet Isten kap, követeli magának s amit Jézusnak mondott: borulj le előttem!

kívánja mindenkitől. Ezt a hódolatot kieroszakolni: ez sátán végső, legfőbb célja. Ennek a főcéljának elérésére természetesen közbeeső célokat is tűz ki maga elé s a célért indított hadjáratnak minden részletét éles észsel és pontosan eltervezi. Az apró célok eléréséneél távolra tekint és sokszor a rövidebb távolságu célok csak érthetők, ha a távoli egy célt értjük. Az már a sátáni önámításra és elvakultságra tartozik, hogy nem veszi tekintetbe, hogy Isten általlátja őt és céljait és játszva védi ki őket; hogy sátán céljait és munkáit is arra használja az Örökkévaló, hogy a saját céljaihoz közelebb jusson.

Sátán vakságának egyik vonása az, hogy a szeretet világának törvényeit csak kívülről ismeri, de belülről nem, csak szokásainak megfigyelése alapján tud következtetni, de Isten világának indulatai, vágyai benne nem ébrednek. Ezért Isten terveinek legtitkosabb és legcsodálatosabb utjai számára egészen értehetetlenek. Lássunk erre több példát! Isten a földre s emberi alakba küldi Fiát, hogy az embereket visszahódítsa Istenhez. Sátán megérti Jézusban a tanítót, a népvezért, de a Megváltót és az áldozati bárányt nem érti meg, mert a szeretet nem mozgatja Sátán gondolatait és önfeláldozásra legfeljebb kívülről következtet. Hogy Jézus küldetését megakadályozza, már kis korában igyekszik elpusztítani őt; férfi korában azzal csábítja, ami az önző embert vonja; a tavon igyekszik elveszteni az Urat, hátha egyszer az angyalok őrző szeme kiejti őt; a papokat, a farizeusokat, sőt az egész népet Ellene ingerli, többször egy hajszálon mulik megkövezése. Végre sikerül halálra vinnie a "szereket hirdetőjét". Sátán diadalmaskodik, Jézus meghal a keresztfán. Amikor széttiporja az "asszonyok" ezt a Magvát, nem gondolja, hogy éppen ezzel üt halálos sebet saját magán, mert az Áldozat halála szerzi vissza Istennek a jogot az elveszített emberhez s az emberek, hogy Atyjához visszatérjen. Sátán maga segít, hogy az áldozat a vétkekekért meghaljon. Mert a Golgota titkát csak akkor értette meg, mikor az Ur a kiontott vért mint váltságárat felmutatta. Azon a nyelven, amelyen az áldozatok Jézusig beszéltek, sátán nem értett. Azt nem várta, hogy az örökkévaló saját Fiát fogja feláldozni. A tanítványok közül senki sem várta ezt. Az égi angyalok is utólag értették meg. Honnan érthette volna ezt az isteni tervet az önzés és rosszakarát forrása, sátán?! - Pétert, az igazság hitvallóját Heródes kezébe adja, biztosan őrzik a halálra. Nem gondolta, hogy éppen börtönből való szabadulása fog bizonyágtételének még nagyobb hitelt és lendületet adni! Pált elfogatja Jeruzsálemben és majdnem sikerül megölnie őt. Gondolhatta-e előre, hogy Pál fogsága vallás-tétel lesz az "ut" igazsága mellett s hogy éppen ez után kerül Pál Rómába, hogy ott az egyház megindulásában segítsen? Megszervezi a világ gonosz erőit; nemes emberi törekvésekből és eszmékből ruhát varr magának, elkészíti a gonoszság diadalát az embervilágban; az antikrisztus a világ trónjára ül, az, aki végül kész volt sátán előtt leborulni annak fejében, hogy ő előtte is leborulnak az emberek. Az igazság bizonyágtévőjét kiüldözik az emberiség közös életéből. A gonosz egyeduralma a földön biztosítva van. Gondolta-e sátán, hogy az antikrisztus féktelen garázdálkodása és szeégyenletes kérkedése szakítja fel az eget és hozza onnan alá a Fejedelmet, aki a föld birodalmain az uralmat Kezébe veszi és a sátánt megkötötteti.

Hányszor volt és hányszor lesz még, hogy sátán majd nem célhoz ért és a cél elérése előtt összeesett a hatalma!

Sátán céljai kettősök: megsemmisíteni Isten imádatát a földön s félretenni mindankit, aki Isten dicsőségét hirdeti; felállítani saját imádatát s evégre megszervezni az emberiséget. Mivel tudja, hogy Istennel nem versenyezhetik, egyelőre visszahuzódik s embereket állít maga elé; az emberi dicsőség szószólója lesz Isten dicsőségével szemben. Ezt a törekvést, mint humanizmust és felvilágosodást, a legnemesebb törekvésnek nevezi ki. Maga akkor szándékozik előlépni, amikor Isten dicsőségét és imádatát sikreül majd teljesen lerombolnia. Addig rejtve marad, mint a szektaküldönc elhallgatja kiletét. De sátán munkája mindig Sisyphus munkája marad: a kő, melyet már majd nem a hegycsucsra gördített, mindig visszagördül!

Sátán módszerei

Sátánnak nemcsak céljai, hanem tervei is vannak s e tervek megvalósításában módszerei, melyelekt évezredekken át alkalmaz és így kitapasztalhatók és megfigyelhetők. Egy ilyen módszerét már említettem: lehetőleg elbujik, hogy az Istennel való összehasonlítást kikerülje addig, amíg az emberek Istentől el nem feledkeznek. Módszere az is, hogy az ellenséget, azaz Istent, az emberek lehetőleg csak az ő leírásából ismerjék; azért Istent eltakarni s elfelejtetni, sőt a létezők közül is kihazudni igyekszik. Magával és Istennel együtt az egész felsőbb világot, tehát a szellemek világát, sőt még a szellemisséget is megtagadja s a lét legmagasabb fokának az anyagot teszi meg s annak urává a hus és csont-embert. Ha az ember minden létező közül a legmagasabb, érthető, hogy az ember önmagát imádja s minden jót magának tulajdonít majd. Ha ennek a turpisságnak valótlansága egyszer kiderül: ha az ember egyszer a magosabbat szemjazzza, sátán már előkészítette s még jobban előkészíti utját annak, hogy szerényen a homályból előlépjen s magát minden jó forrásának mutassa be. A filozófusok már régen zengik, hogy tagadás nélkül nincs előrehaladás és hogy az első szülők vétke az volt, hogy tudásra vágytak. Sátán szerint az a csalás, hogy a véték a haladás akadály. Freud, a lélekbuvár a boldogság és gyógyulás utjának azt hirdeti, hogy az ember a lelkiismeret aggályait ledobja magáról és bátran mondjon annak ellent. Ayrón Kaint hősnek teszi meg s az emberek megszokják, hogy legnagyobb embereknek a hódítókat és pusztítókat tiszteljük. Machiavelli a gyilkosságot, a hűtlenséget és az erőszakot a boldogulás természetes utjaként hirdeti. A lázadás gondolata lassankint a legártatlanabb és legigazibb úpként jelenik meg az emberek előtt és csak az lesz bűn, ha valaki a lázadó ellen lázad. Sátán legáltalánosabb módszere; az emberiséget önmagával, lényével, gondolkodásával megtölteni. Abban az igyekezetben, hogy az embereket sátán önmagával töltsen meg, sátán részletekben is különböző módszereket használ s fokról fokra halad. Isten módszere sátán módszerétől abban különbözik, hogy Isten mindjárt teljes követelésével áll elő, míg sátán eltitkolja a tervét, mert attól az ember egyelőre visszariadna és csak lassan; ha már lerészegítette az embert, mutatja meg neki további akaratát. Sátán legfőbb módszere tehát: lassankint vonni magához az embert, de egész tervét előle gondosan titkolni.

Mivel sátán nem teremtő és Isten műveit legfeljebb utánozni képes, de ekkor is gyűlöletével és lelkiismeretlenségével a meglevőt is rontja: azért sokszor bujik az alkotó Isten művei mögé s azokat az ő alkotásának és ajándékainak tünteti fel, mint ezt Jézussal szemben is alkalmazta a megkísértéskor. Sátán úgy épít otthont, hogy a mástól készített fészekbe belerakja saját fiokáit; azzal épít, hogy a másét rombolja. Munkája tehát kettős; Istent és azokat, akik Istenéi, meggyanusítja, beszennyezi és ha teheti, őket félreterjeszi; ezzel szemben magát Isten dicsőségébe öltöztetve világosság angyalának mutatja be.

Láttuk már, hogy az emberhez vagy a szíven vagy a szellemen át lehet közeledni. A szívbe csak az ember öntudatán keresztül, az ember engedelmével lehet behatolni és így ehhez az ember beleegyezését meg kell szerezni. Az ember szelleme tudattalan s így a szellemen át az emberre az ember tudatán kívül is lehet hatni, őt akarata ellenére zsákmányul bűtenei. Ez a kétféle út kétféle megszállásra vezet. Sátán a szíven át szerez és szül magának fiakat és a szellem át megszállottakat. Sátán fiaivá lenni gonoszság, megszállottá lenni betegség. Judásnak szívébe ment sátán és Anániásznak szívébe /Acta 5:3/. Judásba csak a falat megevése után ment be sátán: csak aztán, hogy Judás magát tudatosan a hazugságnak adta Lk.22:3, Jn.13:27./. Sátán fiait tudatosan keresik a sátáni utakat és módszereket; a megszállottakban sokszor tapasztalunk ellenállást és szabaduló akaratot. Természetes, hogy arra, akinek szívébe ment be sátán, szelleme útján is hatást gyakorol, de itt sátán nem idegen megszálló, hanem szívesen látott vendég, sőt házi úr /Belzebub = lakás ura!/. A sátánfiak és a megszállottak sátán kiválasztottai, mint Istennek is kiválasztottai vannak. Rajtuk keresztül teremti meg sátán a köztudatot és a korszellemet, melyek az egész emberiséget átítatják és azt, aki nekik ellenszegül, megneméretés, sőt üldözés tárgyává teszik. Aki sátán uralma ellen lázadnak, azok a "nyugtalanok", a "fennálló rend" ellenségei. Aki engedi magát megcsalni, annak világosság angyalaként szeliden jelenik meg sátán /Kor.II.11:14/; de aki nem áll el Isten mellől, az "ököllel veri" /Kor.II. 12:7/. Hol ajótékony segítőt játszva ki, hol durva erőszakkal és rémitéssel "kisérti" sátán az embereket; azaz próbálgatja, hogy tudná őket maga mellé állítani /Mk.1:13/ Kor.I.7:5/. Ugyanakkor Istennek és a világosság fiainak hatását ellensúlyozni, megakadályozni igyekszik: az ígét ellopja szívéből, azaz gondolataikat másfelé tereli /Mk.4:15, Lk.8:12/; az ige hirdetőinek útjába akadályokat gördít ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ /Thess.I.2:18/. Láttuk, hogy töröket kelepccéket helyez az emberek útjába s azokkal megfogja, csalódásba viszi őket, Isten igazságosság, a szeretete iránt való kétségekbe, vagy szép ígéretekkel csalja őket a véték útjára. Neki azért fontos, hogy az emberek vétkezzenek, hogy így a lelkiismeret vádjával szemben irgalmas vigasztalóként lép fel és ahazugsággal megnyugtattja őket.

Sátán hatalma

Természetesen vetődik fel az emberben a kérdés, hogy

a mindenható Isten miért engedi meg sátánnak, hogy kísértse, sőt hogy kinozza, üldözze az embereket s köztük azokat is, akik Istent hez hűek, mint Jób az volt. Ez a kérdés az első bűnben, az első megkísértésben nyeri magyarázatát. Mikor Isten az embert teremtette az angyalok világa már kettéhasadt s a bűn és a lázadás a világmindenségben volt. Nem akarok spekulációkba menni s azt állítani, hogy Isten a sátánnal vívott harcban ütköző pontul teremtette az embert s a földet harctérnek, mert erről a Biblia nem beszél; csak azt a tényt említi meg, hogy a kígyónak, kiről később halljuk, hogy a sátán megtestesülése volt, megengedte Isten, hogy az embert megkísértse és ezzel a földön megvesse lábát. Az embert próbára tevő tiltott fa mellé Isten kísért is adott, hogy az ember ne tudatlanságból vagy tapasztalatlanságból szolgálja Istent, hanem az ellenséggel szemben is helyét megálló harcosként, Isten öntudatos szövetségeseként. Azt mondhatnánk, hogy Isten segítségül hívta a gyermeki, tapasztalatlan embert. Nem tehernek szánta ezt a harcot, hanem az emberi kifejlődés utjaként, a jövő ember boldogság alapjaként helyezte megkísértést az emberi életbe. Mikor az ember a kísértésben elesett, Isten nem dobta el magától, hanem harcba állította a sátánnal és megjelölte a győzelem útját: a gyermekszülést és a munkát, a kígyóval folytatott szüntelen küzdelmet. Isten az embernek adta a földet őrzésre és megmunkálásra, nem a sátánnak /Gen.2:15/; pogány mese az, hogy az ember teremtése előtt sátán és angyalai a földön laktak volna; erre semmi adat nincs a Szentírásban. Sátán csak az emberen keresztül uralkodik a földön s annyi hatalma van itt, amennyit az ember ad neki. Amit sátán ide vonatkozólag Jézusnak mondott, hazugság, megtévesztés volt, aki elhiszi, hogy a hatalom a föld minden országán sátánnak adogatott és az áldást, hatalmat, gazdagságot tőle várja, az ebben a hiedelemben fog élni, de csalva lesz, mert nem sátánnak, hanem Isten szent Fiának adogatott minden hatalom a mennyen és földön /Mt.28:18/. Sátán nem Isten, mint a Fiu, hanem teremtmény és csak angyal-hatalma van. Nem sátán szabja meg, hogy kinek mennyi hatalom és vagyon jusson ebben a világban, hanem Isten, s amit sátán mondott:propaganda-hazugság volt, valótlanosság. Sátánnak legfeljebb kérése, kívánsága lehet ily tekintetben, mint azt Jób története világosan mutatja s Isten annyit enged meg sátánnak, amennyit jónak lát. Isten engedelmevel sátán mozgósíthatja azokat az embereket, akik rája hallgatnak és rajtuk keresztül üldözötte veheti az Isten szolgálait is; sőt még arra is hatalmat adhat Isten, hogy betegségekkel s természeti csapásokkal verje az embereket; de ezt mindig esetről esetre engedi meg Isten és nem olvassak, hogy sátán a világon egyetemes felhatalmazást kapna. Jób esetében új hatalomért újra kell sátánnak Istennél jelentkeznie.

Sátán függőségét mutatja az az apostoli felhívás: "álljatok ellen a vádlónak és elfut tőletek!" /Jak.4:7/. Az ember Jézus kétszer parancsolja sátánnak: "eredj a hátam mögé, sátán!" /Mt.4:20, 16:23, ahol ugyan Péternek mondja, de nyilván Péter kísértő szavát sátán sugallta/. Mondhatnánk, hogy sátánnak annyi hatalma van, amennyit az ember neki enged. Így azonban mégsem találjuk el a valóságot. Sátánnak ennél több hatalma van ott, ahová őt az ember beengedte. Jézus mondta: "aki a vétket teszi, mind rabszolgája a vétkeknek!" /Jn.8:34/. Ha vétkezünk, eladjuk magunkat sátánnak s kénytelenek vagyunk neki tovább is engedelmeskedni, míg csak Istennek Fia ki nem szabadít ebből a rabszolgaságból. De nemcsak magunkat adjuk el, hanem gyermekeinket is; sátán uralma átöröklődik s ez az uralom tulajdonképpen az eredendő bűn. Ahol az emberek a sötét tisztátalan szellemekhez szoktak segítségért folyamodni, babonát,

varázslást folytatnak, spiritiszta szeánszokon vesznek részt, ott sátán a maga tisztátalan seregével befészkelődik az emberi lelkekbe és fogságban tartja őket. A Jézus közelsége, a Belévaló kapaszkodás szünteti meg sátán uralmát; de addig sokszor a rabság rettentő keserves óráit kell az embernek elszenvednie. A megszállottság a sátánnal való érintkezés, a varázslás következménye és sokszor a szülők és ősök bűnének büntetéseképpen lesz ez vagy az megszállottá. /Lk. 13:16; Jn. 9:1-3./ szerint Isten magasabb céllal engedheti meg sátán beteggé tevő munkáját. Ha Isten megengedte, hogy saját szent Fiát megkísértse a sátánnal s Jézusnak követnie kellett őt a kísértés helyeire, mennyivel természetesebb, hogy sátán a vétkező tanítványokat is kikérheti arra, hogy őket megkísértse s ezzel kiostálja közülük azt, aki nem közéjük való /Lk. 22:11/. A szellemvilágtalános hatalmával magyarázható, hogy Isten engedelmével sátán azoknak kiostálására, akik az igazságnak nem engedelmessé válnak, csodákat és jeleket is tehet s ezzel őket magához csalhatja /Thess. II. 2:9-10/.

Héb. 2:14 szerint a vádlónak hatalma van a halálon, azaz a halál birodalmában levő lelkeknek. Olyan börtönőrféle ott a sátán angyalaival együtt. Mást ez elatt aligha érthetünk, mint azt, hogy akik a földi testi életben Jézus szabadítását nem éltek meg, a testi halállal nem szabadulnak attól, akinek rabszolgái voltak a földön, hanem sátán sötétsége odaát is fogságban tartja őket. Jézusnak kellett a halottak közt megjelennie, hogy az evangélium hirdetésével őket a sötétségből világosságra vigye /Pt. I. 3:18-4:6/. Jézus tehát a halottak országának is ura és szabadítóként bármikor behatolhat oda. Mivel azonban erről a Szentírás keveset beszél, nekünk sem illik nála soká időznünk.

Sátán birodalma

Az eddig elmondottak alapján egy kérdésnek kell felemelkednie lelkünkben: lehet-e csupa hazugságból és valótlaniságból egy a semmiből birodalmat felépíteni? A földi tapasztalat azt mondja, hogy lehet! A régi kapitalistának nevezett korban voltak emberek, akik tisztára hazugságból éltek. Jó vágású, finom ruhában, raccsolva, szembenél nagy igényekkel megjelentek valami előkelő szállodában, kinyitatták maguknak a legjobb szobákat s éltek hitelességtel; egyik hitelezőjüket a másikkal játszották ki, a szállodással a szabót, a szabóval a kereskedőt, a kereskedővel a bankért s mikor a hitelezők rájöttek a csalásra, maguk tartották életben a csalót, hogy a másik kárára esetleg saját veszteségüket mentse. Bőven feldolgozták ezt a tárgyat a regényírók; de legbővebben és legpraktikusabban sátán dolgozta fel, amikor birodalmát megalapította s fenntartotta. Mert sátán birodalma csakugyan hazugságból épült fel, hazugság tartja fenn s véget ér abban a nyomban, amikor az egyik hitelező a csalót a bíró elé állítja a mennyei atya ítélszéke elé. Ezt fogja tenni a jelen kor befejezésekor sátán egyik hitelezője, ki azonban őt megtagadta, aki mind jobban meg fogja tagadni, míg vele minden közösséget meg nem szünteti: az egyház!

Sátán birodalmának alapkövetétele nem akkor volt, amikor az Istent az égi téreken megtagadta és őt versenyre hívta, mert a mennyekben sátánnak semmi birtoka nem lehet: ott minden tulvilágos erre, úgy hogy sátán azonnal lelepleződik. Sátán csak ott

tudott birodalmat alapítani, ahol ehhez a homály megvolt. A tapasztalatlan emberi kedélyben, mely Teremtője előtt még kitisztázva nem volt. Az a "Szentírás-magyarázat" tehát, hogy Isten maga adta oda az embertől még nem lakott első földet sátnak, magától a sátnak kitalált pogány mese, melynek célja annak elhitése, hogy sátnak isteni jogon, Isten intézkedésének következtében ura a földnek. Ebből egyetlen szó sem igaz! Sátnak Isten megengedésével akkor kezdte a birodalom alapítását, amikor a paradicsomban az ember patronusának tolt fel magát, a teremtő Istennel szemben. Az ember nem tudta, hogy kivel van dolga s azért hitt neki és zsákmányául esett. A mennyben más volt a helyzet; ott ismerték Istent, a teremtett lények atyját s a gőgtől és nagyravágyástól elvakított és lázadó angyalcsoporttal szemben azonban élesen csattant fel az el nem csábítottak bizonyosságtétele: ki olyan mint Isten! Ez a bizonyosságtétel megrögződött az égiek között s erről kapta az egyik angyalfejedelem a nevét: Micháel = Mihály, mely névnek ez a jelentése. Sátnak elbukása után tehát a mennyi tábor azonnal két táborra szakadt, melynek egymással semmi közössége nem volt; az egyik tábor Isten mellett maradt s minden az övé lett; a másik tábor Isten ellen fordult, de nem maradt semmije. A földön ellenben a kísértés következtében homály támadt s ebben a homályban alapította meg sátnak a maga birodalmát. Ez a birodalom-alapítás igen megalázó körülmények között ment végbe! A kérubok Isten képviselői voltak a teremtésben és Isten előtt a teremtést képviselték; ezért jelképeik között ott vannak az állatok legkiválóbbjai: az oroszlán-ereje, a bika szaporodása, az ember okossága és a sas felfelé szárnyalása az ő erejükből származik. De a sátnak, ki szintén kérub volt, csak kigyó alakjában lehetett az ember előtt megjelennie, hogy az ember előtt alacsonyrendűsége hangsúlyozva legyen. A bukott kérub alacsonyrendűségét azonban kipótolta hazugságának vakmerősége, mellyel az Istennel való egyenlőségét ígérte. Pontosan úgy jelent meg a paradicsomban, mint az említett kapitalista szélhámos az előkelő szállodában; nem volt semmije, de a legnagyobbat ígérte. A való tények és a valótlan hazugság közül az ember az utóbbit kívánta meg, mert az hizelgett hiúságának. Sátnak az a kapitalista semmiházi, aki semmi mással nem rendelkezett, amikor birodalmát megalapozta, mint mérszertelen igényekkel. Hittek neki és ez a hit volt birodalmának talpköve! A megtévesztett hit! Azért szakítottunk azaz a balga vélekedéssel, hogy "hittel mindent el lehet érni" s tegyük ehhez ezt a feltételt: csak való tényeken alapuló hittel! Ilyen való tények: hogy a szerető Isten a Golgotára adta szeretett Fiát; ilyen tények: a mindenható Isten ígéretei. De nem való tények: a szállodai vendég fogadkozásai és sátnak-propaganda beszéde a paradicsom-kertben.

Isten az embernek adta a földet és nem sátnak; de mióta az ember szóba állt sátnal és hitt neki, Isten jog-szereteténel, másként: igazságosságánál fogva nem üzhette ki a kísértőt a földről, hanem ott kellett őt tőrnie, amíg csak az ember fel nem mondja neki aszállást. Isten nem tehetett mást, csak amit tett: figyelmeztette a vétkező embert, hogy a kigyó nem barátja, hanem ellensége s ígéretet adott az embernek, hogy az asszony magva le fogja győzni az őt megmaró sátnat. Sátnak azonban az ember hitében megvetette lábát s innen kiindulva építette tovább birodalmát. A tovább építés az alapítás folytatása volt: sátnak addig haladott előre, ameddig az ember bizalma őt engedte s minden létesítményének feltétele az ember hite volt. Viszont az ember azzal, hogy engedalmeskedett, magát sátnak rabszolgájává tette addigra, amíg egy Szabadító a hazug csábító láncait róla le nem fejti. Már láttuk, hogy sátnak hetvenkedése a megkísértett Jézussal szemben: a világ minden birodalmának dicsősége nekem adatott! - hazug hetvenkedés volt; sátnak

Isten semmit sem adott véglegesen oda, csak az ember hitte azt s ahol az ember hitt neki, ott az emberen át uralkodott is; de csak addig, amíg az ember neki engedelmeskedett. Jézus azért mondhatta sátánról, hogy "Én bennem semmi je sincs!" /Jn 14:30/, mert egyik szavában sem bizott s mert egy esetben sem indult el azon az úton, amelyen sátán kínálta vezetését. A 2Világban", azaz a földön élő emberek közt Jézus volt az egyetlen, akire sátán építeni nem tudott. Ezért volt az embervilágban Jézus az a pont, amelyen Isten a lábát megvethette, hogy onnan kiindulva a világot kivesse sarkából. A Golgota, ahol Jézus minden nélkül maradt, az egyetlen sátántalan hely a világon. Ez az oltár, amelyen kedves az áldozat; ez az a menedékhely, ahová a vétkesek befuthat; ez az a bárka, amelyben az ítélet özönéből a lélek szabadul! Tehát nem a hit ad örök életet, hanem a Golgotába vetett hit! A Golgota a legvéresebb, a legvalóságosabb valósága annak, bizonyítására, hogy Isten a tőle elidegenedett embert szereti.

Hogy azonban sátán szereti az embert, amikor Isten uralkodása helyén egyelőre a pártütő ember, aztán saját uralmát igyekezik felállítani, azt nem bizonyítja semmi azon kívül, hogy a kígyó ezt mondja, mert azzal, amit sátán nem mond, hanem tesz, az embert a legnagyobb nyomoruságba dönti bele. Hazugság volt az, ahogy az ember boldogulásának útját sátán mutatta meg, hogy bizalmatlan legyen Teremtője iránt és kövesse az Isten ellen lázítót. Hazugság, mert 1./ aki Isten iránt hűtelen és bizalmatlan, embertársai iránt is hűtelen és lázadó s így sátán uralma alatt a lázadások, torzalkodások, féltékenységi háborúk véget nem érnek; 2./ nem saját uralmát féltette Isten attól, hogy az ember feljebb emelkedjék, hanem az ember sorsát féltette attól, hogy az ember azt maga vegye kezébe /ahogy a tékozló fia is tette/, mert tudta, hogy az ember nem tudja sorsát kezében tartani, hanem ki fogja azt venni kezéből a sátán, az ellenség, aki saját érdekeire fogja felhasználni az embert és nem fog érte áldozatot hozni, mint Isten tette; 3./ az ember nem azzal emelkedik magasabbra, hogy "tud", mert lehet, hogy egy időre természeti erők birtokosává lesz; de ezeket az erőket nem tudja igazán jólétének szolgálatába állítani; mutatja ezt a mai atom-korszak, ahol éppen a tudás növelésétől, az atomrobbantások folytatásától kell visszatartani az emberiséget, hogy az emberiség el ne pusztuljon; amikor gépeket rombolnak, terményeket pusztítanak el azért, hogy az ember nyomoruságba ne jusson; mert éppen ez az ut vitte volna az embert magasabbra s tette volna boldoggá, melyre az embert Isten állította, s melyről sátán lebeszélte: a hűség és az Istenbe vetett bizalom útja. Gonoszabb kártevője az ember nem volt önmagának, mint a paradicsomkertben, ahol sátán rábeszélésének engedett. A sátánnak adott bizalom és a neki való engedelmeskedés adja meg a sátánnak a lehetőséget arra, hogy uralkodjék; ameddig az emberek között a sátánnak adott hit és engedelmeskedés terjed, ameddig tart sátán birodalma, sátán országa; egyedül az ember engedelmességén alapul az s nem Isten ajándékán. Sátán birodalma megszűnik ott ahol nem neki engedelmeskednek s nem benne bíznak. Így sátán birodalmának határai az emberi lelkekben s nem a fizikai világban vannak meghuzva; az ember hozza meg azokat s nem a Teremtő vagy sátán! Amikor Jézus sátánt a világ fejedelmének nevezte, világ alatt nem a fizikai világot, hanem a sátánnak hívó embereket értette, mint Jn.3:16-ban, ahol arról van szó, hogy Isten a világot szeretete; világos, hogy nem az urániumot, nem gépeket és ágyukat, hanem a megtévedt emberi lelkeket. "Most van e világ ítélete; most fog kivettetni evilág fejedelme!" mondotta /Jn.12:31/ s kivettetés alatt az emberi szivekből való kivettetést értette, a

sátán iránt való bizalom és engedelmeskedés megszűnését. Hiszen azzal kapcsolatban beszélt erről, hogy bizonyos hellének figyelme Rá, a Názáretire irányzódott. Ahogy nő az Urban való bizalom, úgy fogy sátán birodalma!

Van a Szentírásban egy feltűnő kifejezés: "Általadni a sátánnak!" A szó ugyanaz, mely Judás árulását jelzi: paradicsomi. Azt jelenti ez a szó: megadni sátánnak a hatalmat arra, hogy valakivel kénye-kedve szerint bánjon. Így adta át Isten Jóbot a sátánnak; először külső élete körülményeit, aztán sátán külön kérésére a testét is. Így adta át Pál a megkeményedő házasságfertőzöt a sátánnak /Kor. I. 5:5/ s ez az átadás, azaz az imádság hatalma alól való kieresztés kifejezetten a hus, azaz a testi élet veszedelmére történt /eis olethron tés sarkos/. Ahhoz, hogy sátán Isten gyermekeit testi ül-
léstetésben részesíthesse, ki kell kérnie őket Istentől s ha Isten kiadja őket, nem árulásból teszi, hanem hűségéből, hogy megrossztálja őket, hogy a nem valódiakat kiválassza s félbetegye közülök, hogy a kipróbáltak maradjanak csak meg az egyházban /Ik. 22:31/. A testi hatalom tehát sátán birodalmának nem állandó, hanem időről időre adott járuléka, melyeket sátánnak mindig külön kell kérnie. Ellenben a lelkeken gyakorlott hatalma állandó, míg Isten hatalma sátán bilincseit a lelkeken össze nem töri. "Sátán zsinagógája" nem a zsinagóga épület, hanem a magukat sátánnak odaadó lelkek /Jel. 2:9, 3:9, hol mindig egyes emberről van szó s nem szervezetekről, földi testületekről! /Sátán lakhelye, trónja ott van, ahol Krisztus bizonyosságtevőit megölik /Jel. 2:13/. Sátán fennhatósága ott szűnik meg, ahol az emberek Isten világosságára kinyitják szemüket /acta 26:18/; Sátán uralma tehát az emberek egyéni elhatározásától függ, a lelkeken ül.

Sátán utolsó erőszaitése és birodalmának bukása

Felvetődik a kérdés: sátán birodalma nő-e vagy fogy, erősödik-e vagy gyengül, kiterjed-e vagy szűkül a földön? Arra a kérdésre a felelet nem egészen egyszerű, más a látszat, más a valóság, más a mélység igazsága és más a felszíné! Jól kifejezhető a felelet azzal a képpel, amelyet a Dánielnek adott hasonlat ad a világbirodalmak sorsáról. Hiszen ezek a világbirodalmak részben azonosak sátán birodalmával, noha a teljes azonosság fenn nem áll. Annyiban nem azonos a világbirodalom sátán országgal, amennyiben a világbirodalom urai és alattvalói Istennek engedelmeskednek. Az alattvalók letiprása, önző kihasználása, az uralkodó hűségének szolgálata mindenestül sátáni vonások: ennyiben a világbirodalmak sátániak. Az isteni és sátáni elem különbözőképpen keverednek az egyes birodalmakban, mint minden földi emberi mozgalomban. Ugyanezt mondhatjuk a külső egyházi szervezetekről, - melyek amennyiben külső szervezetek - a világbirodalom részei. A világbirodalmak erőviszonyairól pedig Dániel látomása a fejlődés kettős vonalát állapítja meg: az uralkodó értéke fogy bennük, az utalkodás erőszakossága nő. Ezt a kettősséget rejti magában az uralkodás jellemző anyagok értéke és ereje: arany, ezüst, réz, vas. Az arány értékesebb, a vas erősebb. A kettősség magyarázata a következő: a világban az az emberek közt az istenfélelem, és azzal együtt a tekintély-tisztelet fogyóban van - ezt fejezi az

aranyról ezüstre, az ezüstről rézra, a rézről vasra csökkenés - és amilyen mértékben fogy a tekintélytisztelet, oly mértékben van szükség erőszakos eszközökre az uralom fenntartásában - az ezüst keményebb az aranyból, a réz az ezüsthöz, a vas a rézhez. A tekintélytisztelet az istenfélelemmel együtt fogy az emberiségből. Ez igen érdekes következtetésre ad alkalmat: sőtén uralmának alapja valójában Isten uralmának s mennél jobban gyöngíti sőtén Isten tekintélyét, annál inkább alázza a magáét. Pótolhatja a tekintélyt erőszakkal, de ezzel gyengíteni fogja az uralom belső szilárdságát. Azért amikor valamely uralom a külső erőszak által szilárdulni látszik, ugyanakkor belül, belső összetartó erejében, belső biztonságában gyengül, lazul, szétesővé válik, amit Dániel képe azzal fejez ki, hogy a vasba cserép keveredik. Nem jó az alattvalók ragawzkodását a fegyverek s börtön rémitésével cserélni fel, mert ezzel a birodalom belső értéke fogy. Nem jó az istenfélelmet pusztítani, mert az istenfélelemmel együtt fogy a tekintély megbecsülése. A rettegésben nincs tiszteltetés, hanem elfojtott gyűlölet s elégtelenség. Sőtén nem képes alattvalóinak boldogságot és békességet biztosítani, de nem is szivügy e azt tenni: ezért sőtén maga pusztítja birodalmának alapját azzal, hogy Isten uralmát magáról lerázza s a benne hívókat is erre tanítja s üzi. Semmivel sem lehet egy birodalom erejét jobban pusztítani, mint az istenfélelem pusztításával; önző, kizsákmányoló uralom azonban nem bírja el az istenfélelmet; ezért az önzés, hatalomért való versengés, kihasználás pusztítja a birodalmat.

Sőtén uralmának el kell pusztulnia, mert alapja az önzés és az Istennel folytatott oktalan versengés. Sőtén birodalmában örök a nyugtalanság és félelem, hogy az alattvalók ugyanugy megtagadják sőténnek az engedelmisséget, mint ő megtagadta Istennek. Sőtén sejti, érzi, tapasztalja ezt a hatalom-csökkenést, de semmit nem tud ellene tenni. Ezért a történet folyamán aggódalma, nyugtalansága folyton növekszik s ez mindig több erőszakosságra ingerli, mivel birodalmát ássa alá. Sőtén uralma nem megnyugvás és lecsendesedés, hanem a félelem növekedése, az erőszakosság sokszorosítása felé halad. Sőtén tehát mindig nagyobb erőfeszítéseket tesz uralmának megszilárdulására. Ezekről az erőfeszítésekről kell még szólnunk. Sőténnek hiába adnánk olyan tanácsokat: emelje az istenfélelmet birodalmában, mert azzal uralmát megerősíti, mert a lázadásnak azon az útján, amelyen sőtén elindult, visszafordulás nincs. Sőtén kénytelen tovább menni; kénytelen a lehetetlenségre vállalkozni, mert nála a metanoia, az új felismerésre térés, a célok megváltoztatása lehetetlen.

Sőtén az Istentől teremtett világot vette el magának; amit elkövetett, rablás. Az óralopás nem mindenkinek hasznos. Aki nem ért az órához, annak kezében elromlik az óra s helyrehozni ezt a romlást képtelen. Erőfeszítéseivel még jobban elronthatja az órát. Aki órát lop, tanuljameg az órával való bánást. Sőtén tényleg tanul: állandóan utánozza, plagizálja Istent. Sőtén erkölcsöt hirdet, becsületességet, noha ezeknek benne nyoma sincs; noha erkölcs nincs szeretet, szeretet pedig nincs Isten nélkül, aki a szeretetet magából önti ki. Furcsa ha a tolvaj becsületességet hirdet s ha a gyilkos ember-becsületségről beszél. Sőtén, a lázadó, a hazug a gyilkos és rabló képtelen arra, hogy igazán megtanulja egy birodalom fenntartásának titkát, mert azt mással nem lehet megtenni, mint olyan szeretettel, amilyen Istenben volt, amikor avétkező, lázadó világért egyszülött Fiát adta halálra. Sőtén mindig csak alattvalóinak millióit fogja halálra adni tudni, hogy uralmát fenntartsa, de nem önmagát alattvalóinak millióiért.

Ezért a sátán birodalmának el kell pusztulnia s a birodalmat olyan-
nak kell megkapnia, aki életét adta oda azokért, akiken uralkodni
akar. Sátán ezt nem érti s képtelen megérteni, azt sem érti, mi-
ért kell az ő birodalmának elveszni, ha az Istené a mennyekben
fenn áll. Ez a vakság az oka annak, hogy újra meg újra kísérlete-
zik Isten mennyei uralkodásának utánzásával, de csak a külsősé-
gekben, megszervezi őket, mint Isten az angyalokat: önmegtagadást
követel tőlük, áldozatokat. Beszél szeretetről, de ez alatt a rab-
lók osztozkodását érti vagy az egyéni érdekek visszanyomását ad-
dig, amíg a közös feladat elvégezve nincs. Sátán birodalmában a
gyengék kiméletét, az ellenséggel való jótevést nem ismerik. Mi-
kor sátán hívei szeretetről beszélnek, a farkas mosolyog. Sokszor
történt a történelemben, hogy valamilyen nemes gondolat, krisztu-
si eszme hatni kezdett; azt kezébe vette sátán és csinált belőle
gyűlölettel teli gonosz mozgalmat.

Sátánnak azonban lesz egy utolsó, minen előzőt felü-
lő erőfeszítése arra, hogy a földön az uralmat kezében megtartsa
s ez az isteni szentháromság utánzása lesz. Isten Fiában kijelen-
tette magát a világnak és szent Szellemével áthabta azt. Sátán
módszerei között egyik nem kevés súlyú az volt, hogy önmagát elrej-
tette, hogy az emberek rá ne ismerjenek utolsó nagy céljára az
Isten-imádatnak sátán-imádatnal való felcserélésére. Emlegettem a
azonban, hogy az idő haladásával sátánon mindig nagyobb bizonyta-
lanság-érzet és nyugtalanság vesz erőt, az embereknek Istenre em-
lékezése, tüntető egyháziasság, mégha csak a külsőségekben is azt
fogják mutatni, hogy az istenfélelem irtása és üldözése az isten-
félelem erősödését vonja maga után. Sátánnak döntő lépésre kell
magát elhatároznia. Ez a döntő lépés Isten legnagyobb szerű tetteinek
utánzása lesz, mivel sátán eszme- és kedélyszegénységének újabb
próbáját fogja adni. Sátán figyelmét nem kerülhette ki, hogy Is-
tennek a szent Háromságban való kijelentése az embervilágra milyen
nagy hatást gyakorolt. A rejtett Istennek az emberi életben való
megjelenése, munkásságának a szent Szellemben való közeledése hoz-
ta létre az egyház diadalútját, mely a sátánra majdnem halálos csa-
pást mért; a világbirodalomra mindenestre. Ezt a diadalmenetet
feltartani és saját diadalmenetével felcserélni; ez sátán utolsó,
legnagyobb erőfeszítése.

Sátán sok kísérletezés után /antikrisztusok fellépé-
se: Jn.I.2:18/ egy kifejtett ellen-krisztust fog a világon megje-
lentetni, kiből saját magát próbálja kijelenteni. Ugyanakkor a leg-
nagyobb mértékben való megszállással a legalkalmasabb eszközöket
fogja kikészíteni az emberek között való igehirdetésre, a sátánhit
terjesztésére; ezeket a nagy erővel működő médiumokat hamis pró-
féta gyűjtőnévvel foglalja a Biblia össze, nem zárva ki egy utolsó
teljes példánnyal való lezárását a sorozatnak. Az utolsó időben
fel fog hatványozódni az antikrisztusi és hamis prófétai működés.
Az isteni szent Háromság utánzására egy sátán~~három~~ háromság jelenti
ki sátán lényét a világnak. Sátán azonban ezzel elszámítja ma-
gát; mert ha a külsőségekben lesz is valami hasonlóság, mely az
isteni háromságra emlékeztet, egészen más lesz a tartalom, a belső
valóság. Isten lényének földről ömlésével a szeretet nőtt meg a
világon, az irgalom önlött széjjel; a világot csodálatos lelkesü-
lés és öröm szállotta meg.

Sátán lényének korlátolatlan kiömlése és széjjelterjedése a gyűlölet undokságát és ez önzés büzeit önti szét a világba: az emberek megutálják az életet s undorukát a még féktelenebb élvezésbe akarják majd beletemetni. Az emberiség nagy egésze nagy megkönnyebbüléssel fogja fogadni az igazi Krisztusnak a földre szállását és az antikrisztus seregének elítélését. A földről elüldözött s mártirjaiban az égben megjelenő egyház világosságban, égi dicsőségben jelenik meg azok előtt, akik az antikrisztusi korszakban fognak élni. Sátán azzal fogja amagát elítélni, hogy kijelenti magát. Éva fiainak szeme előtt megtörik a kígyóbüvölet s a hazug lázító szó silány hazugságnak bizonyul. Isten úgy számol le a satanizmussal, hogy megengedi annak leplezetlen jelentkezését.

Sokszor kérdezzük, amikor valami szörnyűség hírét halljuk ebben a világkorban: miért engedi meg ezt az Isten? Hiszen hatalma volna megakadályozni az ilyen borzalmakat. A felelet az ilyen kérdésekre ebben a tanulmányban található: sátánnak utat ebbe a világba nem Isten készített, hanem az ember s ma is készítjük, valahányszor kísértésének hitelt adunk s azt hisszük, hogy sátáni uton lehet eredményt, jót elérni; valahányszor számításból, gyávaságból, kegyelemkeresésből megalkuszunk a gonosszal, elhallgatjuk a Krisztus bizonyágtételét. Mi juttatjuk sátánt szóhoz, mi egyengetjük, mi engedjük meg uralkodását, mi vagyunk birodalmának építői. Ha aztán nagyon megmutatja lényét; ha sikereket ér el ott, ahol mi egyengetjük e sikereknek utját; akkor feljajdulunk, mert a vétkek undora és a kegyetlenség maró büze kineznek. Isten megengedi, hogy amit mi megengedtünk, kifejlődjék s igazi lényét megmutassa. Miért panaszkodunk hát Istenre?! Ha előbb fojtaná el Isten a sátán működését, akkor, amikor még nem kellemetlen nekünk, amiatt zugólnánk, hogy Isten zsarnok és türelmetlen. De Isten helyesen cselekszik. Isten ki akarja gyógyítani a világot a sátánizmusból és ennek legjobb módja a homoeopathia kezelés: Isten megitatja velünk azt az orvosságot, amelyet mi keverünk. Játsszunk a kígyóval és Isten megengedi, hogy megszurjon a kígyó. Miért vádoljuk Istent? Hiszen előre figyelmeztetett, hogy ne játszzunk a gonosszal! Sátán lényét, munkáját és tevékenységének valóságát sokkal komolyabban kell vennünk, mint ahogy tényleg vesszük. Kicsiny a bűn: nem vesszük komolyan; elhatalmasodik, ránk támad és súlyos kárt okoz. Miért okoljuk Istent, amikor mi voltunk a könnyelműek? Édes a kísértés, keserű a következmények aratása. A tanulság az ebből: ne higyjünk a bűn édességének! Ne higyjünk az istentelenség ígéreteinek. Szent komolysággal szolgáljuk Istent!